GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 115. | Joi, 28 Maiu (9 Iunie). | 1887.

Brașovŭ, 27 Maiu 1887.

Cea mai mare dovadă, că partidele maghiare nu vreau sĕ scie de o viéță națională a popórelorŭ nemaghiare din acestŭ statŭ, este și rĕmâne faptulŭ, că unulŭ din corifeii acestorŭ partide, după ce mai bine de 20 de anĭ s'a bucuratŭ de încrederea Ungurilorŭ, se vede acuma nevoitŭ sĕ priméscă unŭ mandatŭ dela Sêrbĭ, din simpla causă că Ungurii nu mai vorŭ sĕ-lŭ alégă. Și pentru ce nu? Pentru că Mocsary a pretinsŭ sĕ se facă dreptate naționalitățilorŭ pe temeiulŭ legilorŭ unguresci esistente. Mocsary a cerutŭ și cere așadér numai ceea ce au promisŭ marii ungurĭ Deák, Eötvös etc., și cu tóte astea Ungurii de aḍi nu lŭ mai potŭ suferi în mijloculŭ lorŭ. Ne putemŭ închipui dér, ce sentimente nutrescŭ partidele maghiare pentru adevĕratele postulate ale naționalitățilorŭ, carĭ vorŭ sĕ aibă viéță națională și drepturĭ naționale.

Sêrbii din Ungaria totdéuna au fostŭ moderațĭ în pretențiunile lorŭ, mai alesŭ în timpulŭ din urmă. După cum a mărturisitŭ însușĭ deputatulŭ Dimitrievicĭ în dietă, ei au creḍutŭ că mai bine va fi sĕ renunțe deocamdată la o posițiune de dreptŭ publicŭ, în speranță că vorŭ puté afla unŭ „modus vivendi“ cu Ungurii, după ce nicĭ nu pré suntŭ amestecațĭ cu ei.

Ei bine, aceștĭ moderațĭ Sêrbĭ, ascultândŭ discursulŭ de candidare alŭ lui Mocsary cu ocasiunea înfățișării sale înaintea alegĕtorilorŭ sêrbĭ din Neoplanta, au găsitŭ că celŭ isgonitŭ dintre Ungurĭ pentru ideile lui de dreptate promite pré puținŭ în favórea naționalitățilorŭ, așa că nu póte sĕ satisfacă pe deplinŭ nicĭ chiar modestele pretențiunĭ ale Sêrbilorŭ moderațĭ.

Mocsary a avutŭ o primire fórte frumósă în Neoplanta. Alegĕtorii sĕi de partida liberală națională sêrbéscă l'au întêmpinatŭ cu nesterșite „Zsivio Mocsary!“ In discursulŭ sĕu programŭ Ludovicŭ Mocsary desvoltà cunoscutele sale idei, ḍicêndŭ între altele că Tisza vrea sĕ'șĭ cârpéscă popularitatea sa sdruncinată între Ungurĭ suspiționândŭ și combătêndŭ naționalitățile nemaghiare și a accentuatŭ că dênsulŭ totdéuna va stărui ca sĕ se respecteze egalitatea și libertatea individuală a cetățenilorŭ în acestŭ statŭ, și ca legea de naționalitate sĕ nu fiă numai pe hârtiă, ci sĕ se și esecute în modŭ conscențiosŭ.

Acestŭ discursŭ alŭ d-lui Mocsary a fostŭ ascultatŭ de Sêrbĭ cu multŭ interesŭ, dér nu i-a mulțămitŭ pe deplinŭ. Cu tóte acestea ei i-au făcutŭ lui Mocsary în séra aceea unŭ grandiosŭ conductŭ de torțe și suntŭ decișĭ a-lŭ alege, dér nu pentru că Mocsary ar fi esprimatŭ adevĕratele dorințe și postulate ale poporului sêrbescŭ, ci pentru că este „celŭ mai bunŭ dintre Ungurĭ.“

Este fórte caracteristică situațiunea în care se află Sêrbii din Neoplanta față cu Mocsary. Ea este de natură a face lumin. asupra situațiunei în genere și mai alesŭ în ceea ce privesce atitudinea popórelorŭ nemaghiare față cu legea de naționalitate.

S'a făcutŭ și se face multŭ abusŭ cu acéstă lege, dér nu numai din partea organelorŭ stăpânirei, care o calcă în ḍiua mare fără sfială, ci chiar și din partea unorŭ fruntașĭ din sînulŭ diferitelorŭ naționalitățĭ, carĭ încă totŭ nu se potŭ desbăra de réulŭ obiceiu de a privi în acéstă lege o garanțiă pentru desvoltarea națională a popórelorŭ nemaghiare, când din contră este vĕditŭ și doveditŭ prin istoriculŭ creărei acestei legĭ, prin însușĭ cuprinsulŭ ei și prin faptele sĕvêrșite în timpŭ de douĕḍecĭ de anĭ de guvernare unguréscă, că *legea de naționalitate* nu a fostŭ adusă pentru întărirea, câtŭ mai multŭ pentru *slăbirea și maghiarisarea succesivă a naționalitățilorŭ.*

Nu ne mirămŭ așadér, că Sêrbii nu sĕ sêmtŭ nicĭdecum liniștițĭ când li se vorbesce de esecutarea fidelă a legii de naționalitate, pentru că după esperiențele ce le-amŭ făcutŭ cu toții, esecutarea acestei legĭ în casulŭ celŭ mai bunŭ nu póte decâtŭ sĕ mai întârḍie maghiarisarea, ér nu sĕ'i pună stavilă odată pentru totdéuna.

Insușĭ ḍiarulŭ moderatŭ sêrbescŭ „Branik“ din Neoplanta se simte îndemnatŭ a arĕta, din incidentulŭ discursului d-lui Mocsary, ce mare deosebire este între postulatele poporului sêrbescŭ și între ceea ce cere Mocsary sĕ se facă pentru naționalitățĭ.

„Ce privesce pe Ludovicŭ Mocsary ca omŭ politicŭ — ḍice „Branik“ — amŭ voì sĕ facemŭ mai multe observărĭ la discursulŭ sĕu. Nu suntemŭ de acordŭ cu elŭ d. e. în aceea, că în Ungaria e de ajunsŭ egalitatea de dreptŭ a cetățenilorŭ; *noi dorimŭ egalitatea de dreptŭ á națiunilorŭ. Nouĕ nu ne e de ajunsŭ numai esecutarea legii de naționalitate* care, după vederile lui Mocsary, „are sĕ rĕmână cum e și sĕ nu se desvolte mai departe,“ deórece acésta *pentru noi ca națiune e pré puținŭ.* Nu credemŭ că noi prin desființarea autonomiei municipiilorŭ (comitatelorŭ) amŭ perdutŭ multŭ, deórece acestea, pe câtŭ timpŭ ele nu se arondéză după naționalitățĭ, nu potŭ deveni vatra adevĕratului selfguvernămêntŭ. Noi nu socotimŭ că singura mântuire a Ungariei zace în deplina ei neatêrnare, deóre ce independența ei e cu neputință câtŭ timpŭ naționalitățile vorŭ fi nemulțămite. In sfêrșitŭ credemŭ, că afacerea Iansky n'a fostŭ „rușinătóre“ deóre-ce Iansky a încununatŭ și mormintele eroilorŭ sêrbĭ. Așadér nu ne putemŭ învoi cu punctulŭ de vedere alŭ lui Mocsary, deórece acestŭ punctŭ de vedere e altulŭ decâtŭ alŭ nostru; noi sprijinimŭ candidatura lui numai ca pe a unui membru alŭ oposițiunei, pe care îlŭ stimămŭ multŭ ca pe *celŭ mai bunŭ dintre Ungurĭ. Unde alții nu dau nimicŭ, acolo se pare că Mocsary dă multŭ.*“

Nu e nevoiă sĕ analisămŭ cele ḍise mai susŭ de fóia sêrbéscă „Branik“; ajunge că ea, în fața doveḍilorŭ de simpatiă ce s'au datŭ în Neoplanta celui mai bunŭ Ungurŭ, constată unŭ lucru de căpeteniă pentru a înțelege situațiunea Sêrbilorŭ și a celorlalte naționalitățĭ față cu Ungurii:

Nu egalitate cetățenéscă voescŭ aceste popóre, ci egalitate ca națiunĭ deosebite cu drepturĭ naționale deosebite în acestŭ statŭ, egalitate pe care nu lĭ-o dă legea de naționalitate susținută de Mocsary.

Décă dér înșișĭ Sêrbii moderațĭ recunoscŭ că legea de naționalitate dela 1868 este pré puținŭ pentru ei ca națiune, ce sĕ ḍicemŭ atuncĭ noi Românii, carĭ după Ungurĭ suntemŭ celŭ mai numerosŭ poporŭ în aceste țĕrĭ!

A sositŭ timpulŭ ca noi Românii sĕ ne luminămŭ pe deplinŭ și asupra valórei legii de naționalitate. Décă ea pentru Sêrbĭ este prea puținŭ, atuncĭ pentru noi Românii însémnă și mai puținŭ. Legea de naționalitate dela 1868 nu numai că nu este unŭ câștigŭ, ce l'amŭ fi dobênditŭ noi Românii, ci bine sĕ ne aducemŭ aminte, că ea ne-a fostŭ impusă cu forța ca tóte celelalte legĭ și a fostŭ creată pentru maghiarisarea nóstră succesivă, creată după ce s'au fostŭ cassatŭ în modŭ unilateralŭ legile, carĭ garantau egala îndreptățire a Românilorŭ ca națiune politică și de sine stătătóre în Transilvania.

In afacerea convenției comerciale,

i se scrie ḍiarului „Neue freie Presse“ din Bucurescĭ, cu data 3 Iunie, următórele:

„Conferințele comisiunei insărcinate cu esaminarea proiectului de tractatŭ vamalŭ românŭ, carĭ s'au începutŭ în presența miniștrilorŭ de esterne și de comerciu, se continuă și se aștéptă terminarea lorŭ în cursulŭ ḍilelorŭ următore. Imediatŭ după terminarea lucrărilorŭ comisiunei resultatulŭ lorŭ finalŭ va fi așternutŭ consiliului de miniștri, pentru ca acesta sĕ dea apoi plenipotențele și informațiunile de lipsă delegațilorŭ însărcinațĭ a continua negociările pentru tractatŭ cu Austro-Ungaria. Așader este perspectivă formală, că se vorŭ reîncepe tractările intre România și monarchia habsburgică, pe când în privința resultatului obiectivŭ alŭ acestorŭ tractărĭ nu ne putemŭ face aḍĭ o judecată clară. Atâta numai se póte prevedé de pe acum, că rubrica „încălțăminte și articulĭ de confecțiune“ va fi apĕrată din partea României pe câtŭ numai se va pute în sensŭ protecționistŭ. Acésta o dovedesce și rigorositatea cea mare cu care oficiile vamale din România supraveghiază ca sĕ nu trecă în țéră ghete și cisme de proveniență austro-ungară viindŭ peste Anglia și Germania. Ḍilele aceste s'au făcutŭ chiar din causa acesta mai multe perchisițiunĭ domiciliare. Ce privesce hainele bărbătescĭ confecționate, importulŭ lorŭ din Austro-Ungaria a încetatŭ cu desĕvêrșire, fără însĕ sĕ fi fostŭ în stare producțiunea din țéră a acoperi golulŭ causatŭ prin acesta.“

Mișcarea electorală.

In *Pesta*, cerculŭ IV, ministrulŭ Trefort în discursulŭ sĕu de candidare ḍise că țéra nu e la marginea prăpastiei cum ḍice oposiția (Dér n'a ḍis'o chiar Trefort în Pojunŭ? — Red.), dér e adevĕratŭ că nivelulŭ culturalŭ alŭ Ungurilorŭ nu stă la înălțimea celui alŭ țĕrilorŭ occidentale. Unŭ banchetŭ dreptŭ arvună urmă, toaste se ținură destule, într'unulŭ Kol. Thaly ḍise că ministrulŭ de honveḍĭ e destulŭ de Curuțŭ în privința „patriotismului“, într'altulŭ Dr. Ludovig Takacs se declară de unŭ vorbitorŭ de mésă sĕlbaticŭ, și așa mai departe s'a chefuitŭ. Chefurĭ electorale s'au mai ținutŭ în cercurile VI unde e candidatŭ Bobula, VII unde e candidatŭ Matlekovicĭ, VIII unde e candidatŭ Visi; s'a mâncatŭ și s'a bĕutŭ bine, musica, cântecile, toastele n'au lipsitŭ pe nicăerĭ.

Pentru aḍĭ mai comunicămŭ importanta scire, că *partida națională slovacă declară din nou în „Narodni Novine,“ că toți Slovacii aparținĕtorĭ acestei partide se abținu de a participa la alegerile dietale.*

In cerculŭ VII din *Pesta* candidatulŭ Dr. Karl Morzsanyi vorbì parte în ungaresce parte în nemțesce, dovadă nouĕ că Pesta e „ungurescă“. Luà în apĕrare pe jidovĭ, lăudà pe Trefort si pe guvernŭ peste totŭ. Unŭ banchetŭ arvunì pe alegĕtorĭ. — Partida lui Busbach cerculŭ VI, ține până la alegerĭ în fiecare Joi câte unŭ tămbălău cu mâncare și beutură.

In *Teresiopolŭ* candidatulŭ Emer. Ivanka ḍise în discursulŭ sĕu programŭ, că — vorba lui Kossuth — între raporturile actuale interesele dinastiei ar fi identice cu acelea ale națiunei unguresci. Cestiunile naționalităților s'au redusŭ la minimum. Vorbindŭ despre 1848, ḍise că décă politica arŭ fi ascultatŭ de sfaturile lui Radetzky, nu s'ar fi escatŭ nicĭ o rĕscólă valahă și sêrbéscă, nicĭ lupta Ungurilorŭ pentru libertate, nicĭ n'ar fi fostŭ nevoiă de ajutorŭ rusescŭ. A mai vorbitŭ multe și mĕrunte.

In *Nyirbator*, candidatulŭ Paul Mendl ḍise în discursulŭ sĕu, că Tisza — țineți-vĕ rîsulŭ — e unŭ bărbatŭ de statŭ atâtŭ de mare — póte că a vrutŭ sĕ ḍică lungŭ — încâtŭ potŭ invidia pe Ungurĭ tóte statele Europei. Unŭ banchetŭ de 400 tacâmurĭ a arvunitŭ pe alegĕtorii lăudătorului tiszaistŭ.

In *Becìcherecŭlŭ-mare* e candidatŭ directorulŭ societății de regulare a Tisei, Michael Molnar. Vrețĭ sĕ scițĭ ce merite are? A regulatŭ așa de bine Tisa, încâtŭ apele ei au inundatŭ la vr'o 35,000 jugĕre.

Mișcarea Cretenilorŭ.

De câtva timpŭ domnesce mare nelinisce în insula Creta. Creștinii nu mai vorŭ sĕ suporte dominațiunea turcescă, décă nu se vorŭ face reformele necesare, ce le-au cerutŭ de nenumĕrate orĭ. Urma de turburărĭ și de vĕrsare de sânge a făcutŭ pe guvernulŭ turcescŭ sĕ trimétă întărirĭ de trupe.

Deocamdată deputații creștinĭ din Creta au adresatŭ guvernatorului insulei și consulilorŭ străinĭ o resoluțiune, în care arată că guvernulŭ turcescŭ n'a ținutŭ sémă până

acum de cererile, petițiunile și memorandele representanțilorŭ creștinĭ, d'a se îndeplini reformele trebuincióse, ci a călcatŭ pe față drepturile lorŭ; de aceea Cretenii în întrunirea lorŭ generală au hotărîtŭ ca: dela publicarea resoluțiunei de față poporulŭ creștinŭ sĕ nu mai plătéscă dărĭ, până ce i se vorŭ împlini cererile; e trădătorŭ alŭ patriei sale orĭ-ce creștinŭ judecătorŭ, ereticŭ séu nu, orĭ-ce funcționarŭ creștinŭ de orĭ-ce gradŭ și clasă, orĭ ce creștinŭ ofițerŭ seu soldatŭ alŭ gendarmeriei, care ar ordona unui creștinŭ sĕ-șĭ plătéscă impositele, séu va contribui orĭ ajuta pentru esecutarea unui astfelŭ de ordinŭ séu hotărîre.

Resoluțiunea e iscălită de toțĭ representanții creștinĭ ai insulei Creta.

Scirĭ militare.

Austro Ungaria. De câteva dile se facŭ lângă Viena încercărĭ cu turnurĭ cuirasate, impușcându se în ele. Unulŭ din aceste turnurĭ e turnatŭ din oțelŭ la fabrica Krupp din Essen; alŭ doilea e o cuirasă fare nou inventată, presentată de o fabrică indigenă. Asupra acestui obiectŭ se impușcă dela o depărtare de 3000 metri din mortace de bronzŭ-oțelŭ de 21 centimetri. Resultatulŭ e surprindĕtorŭ de favorabilŭ nouei cuirase inventate; pe când turnulŭ Krupp după prima lovitură s'a țăndăritŭ, celŭ de alŭ doilea a rĕmasŭ după mai multe lovĭturĭ deplinŭ intactŭ. Până acum s'au datŭ asupra obiectului 140 împușcăturĭ și încercările se continuă. — Echiparea glotelorŭ e în curgere în tótă țéra. Concurența escrisă pentru acoperirea lucrurilorŭ trebuinciόse primei classe de etate a espiratŭ în Maiu și articolele gata se predau acum de cătră întreprindĕtorĭ comandelorŭ districtuale honvedescĭ.

Belgia. Ministerulŭ de rĕsboiu belgianŭ a adoptatŭ pentru armata belgiană pușca cu repetițiă Mannlicher, dér cu modificarea, că țéva nu are 11 milimetri ca la pușca austro-ungară, ci numai 8 milimetri. Fabrica de arme din Lüttich a și începutŭ deja a fabrica aceste pușcĭ de 8 milimetri.

Francia. Ministrulŭ de rĕsboiu, generalulŭ Ferron, mănține proiectulŭ unei încercărĭ de mobilisare alŭ lui Boulanger; dênsulŭ îlŭ va presenta camerii în dilele acestea și va vorbi în favórea lui.

SCIRILE DILEI.

Ministerulŭ de esterne din Viena a primitŭ dela *cabinetulŭ română* comunicarea, că comisiunea specială pentru reinoirea tarifelorŭ comerciale și-a începutŭ erăși lucrările. S'a mai declaratŭ, că în curêndŭ vorŭ sosi la Viena în scrisŭ propunerile relative la încheierea unei convențiunĭ tarifale austro-române.

—x—

După cum comunică „Kolozsvar“, decanatulŭ cercualŭ ev. maghiarŭ alŭ Brașovului conf. augsb. are sĕ-șĭ alégă inspectorulŭ séu mirenŭ. Singurulŭ candidatŭ pentru acestŭ postŭ e generalulŭ de cavaleriă pensionatŭ și fostulŭ comandantŭ alŭ Budapestei br. Leopold *Edelsheim-Gyulai.* Baronulŭ a promisŭ, că după întrarea sa în oficiu va face o călĕtoriă de visitare prin comunele bisericescĭ ale cercului sĕu. — Étă unŭ gradŭ la care mai póte înainta unŭ generalŭ de cavaleriă!

—x—

Ni se scrie din *Gleichenberg* cu data 1 Iunie n., că s'a descoperitŭ acolo o fântână romană, în fundulŭ căreia s'au găsitŭ 100 bucățĭ monede romane de pe timpulŭ a diferițĭ 25 domnitorĭ romanĭ, alŭ cărorŭ nume amŭ fi doritŭ sĕ ni se comunice De asemenea ni se scrie, că de vr'o patru sĕptĕmânĭ plouă în continuu și e așa de frigŭ, încâtŭ ómenii facŭ focŭ prin case.

—x—

După cum comunică „Kolozsvar“, în *Alba Iulia* a dispărutŭ la poște o scrisóre cu 780 fl.

—x—

D lŭ căpitanŭ în pensiune Ionŭ *Chiticeanu* a primitŭ dela Maiestatea Sa rangulŭ de maiorŭ fără taxă.

—x—

D-lŭ Eugeniu *Jovianŭ,* fostŭ subjude la judecătoria din Aiudŭ, este numitŭ jude la tribunalulŭ din Sibiiu.

—x—

După terminarea esercițielorŭ de arme din acestŭ anŭ, regimentulŭ 50 de infanteriă românescŭ din *Alba-Iulia* va fi transferatŭ la Viena și înlocuitŭ prin regim. 62 de inf. ungurescŭ staționatŭ acum în Görz.

—x—

Pe când în altĕ părțĭ e frigŭ, plouă, suntŭ inundărĭ, se pare că în Clușiu domnescŭ căldurĭ caniculare; celpuținŭ așa ne dă a înțelege „Ellenzek“; judecândŭ după năsdrăvăniile ce le scrie: La scóla poporală gr. cat. din Retegŭ, scrie inferbêntata fóiă s'a ținutŭ dilele acestea esamenulŭ cu copiii în presența d-lui protopopŭ gr. cat. din Clușiu. Scóla, dice fóia, „patriotică“, este rea, nevăruită și pe alocurea chiar spartă. Copii obligațĭ la scólă suntŭ 82, dér numai 20 cercetéză scóla. Numai trei obiecte s'au propusŭ: religia, cetitulŭ și geografia. La esamenŭ, spune »Ellenzek“, d lŭ protopopŭ a pusŭ copiilorŭ întrebărĭ de acestea: „In timpulŭ câtŭ Dumnedeu a făcutŭ lumea, Fiiulŭ sĕu ce a făcutŭ: căra't'a elŭ apă, orĭ ce a lucratŭ?“ Ca premii s'au împărțitŭ copiilorŭ cuțitașe de busunarŭ (bricege). Când „un bărbatŭ de scólă“ a întrebatŭ, că pentru ce se premiéză copiii tocmai cu cuțitașe, preotulŭ sĕ fi rĕspunsŭ: „Valahului, décă vre sĕ se sinucidă, trebue sĕ-i dai cuțitŭ, Maghiarului insĕ ștrengŭ“. — Mai trebue comentarŭ?

—x—

„România Liberă« scrie: Simpaticulŭ baritonistŭ *Nicolae Popovicĭ* a fostŭ invitatŭ de M. S. Regina la Palatŭ, unde Augusta Suverană întrunise mai multe dame din societate, ca sĕ asculte pe tênĕrulŭ artistŭ. După ce l'a ascultatŭ unŭ ceasŭ și jumĕtate, M. S., încântată, se așéză la clavir și acompaniază pe cântărețŭ aprope neintreruptŭ, și cu o vĕdită și spusă satisfacțiă, vre o trei ore. S'au executatŭ ast-felŭ vre-o treidecĭ de piese din diferițĭ compositorĭ, cu deosebire din Schumann și Schubert. D. Popovicĭ a cântatŭ și câte ceva din compositiile d-lui George Dima, printre carĭ și „Mein Himmel“ de Carmen Sylva. M. S. a exprimatŭ cuvinte de laudă pentru compositorulŭ română, și i-a spusŭ d-lui Popovicĭ, că dorește sĕ-lŭ audă și la Sinaia, în residența de vară. Décă d. Popovicĭ ar voi sĕ între în cariera didactică, talentulŭ d-sale ar fi o bună achisițiă pentru școlele nóstre.“

—x—

La 26 séu 27 Augustŭ vorŭ veni în *Brașovŭ* artiștĭ și scriitori ungurĭ, carĭ vorŭ lua parte la adunarea generală a filialei kulturegyletului. — Parturiunt etc.!

—x—

Subinspectorulŭ de dare din *Oderheiulŭ săcuescŭ* Eugen *Gorda,* după o veselă cheluială în nóptea de 1 spre 2 Iunie n. dete unei domnișóre o serenadă. Pe când lăutarii cântau, Gorda îșĭ trimise unŭ glonțŭ în regiunea inimei. — Étă o sinucidere cu acompaniare de musică.

—x—

Contele *Henricŭ Clum-Martinitz,* vestitulŭ omŭ de statŭ și conducătorŭ alŭ aristocrației boeme, a rĕposatŭ în 5 Iuniu a. c. Foile cehice din Praga au apărutŭ din acestŭ incidentŭ încadrate în negru. Dr. *Rieger* numesce pe rĕposatŭ apĕrătorŭ fidelŭ alŭ drepturilorŭ națiunei cehice. In 7 Iuniu s'a celebratŭ înmormêntarea lui în Praga.

—x—

D-lŭ *Aurelŭ Oprea* din Ezerișŭ în comitatulŭ Carașŭ-Severinŭ, candidatŭ de advocatŭ, a fostŭ promovatŭ la 21 Maiu a. c. la universitatea din Pesta de doctorŭ în drepturĭ.

—x—

In timpŭ de 14 dile până la 2 Iunie n. s'au scosŭ din Someșŭ în *Clușiu* patru cadavre. — Centrulŭ kulturegyletului!

Suntemŭ rugațĭ a publica următórea scrisóre:

Stimate Domnule Redactorŭ!

După ce frații mei dela Năsĕudŭ și cu dênșii D lŭ Aristide, scriitorulŭ articlului »din Năsĕudŭ« publicatŭ în N-ru. 89—96 alŭ „Tribunei“ se vede că nu este în clarŭ cine ar fi scrietoriulŭ ciclului de articli publicațĭ în Nrii 81—85 ai „Gazetei Transilvaniei« din anulŭ 1886 și din causa acelei necunoșcințe mĕ socotescŭ și pe mine ca aparținĕtorŭ clicuței Dlui Petri, declarŭ că io sunt singurŭ singurelŭ, care am aprețiatŭ lucrurile și stările din patria mea natală așa după cum se vĕdŭ acelea descrise, și că acea descriere corespundêndŭ întru tóte adevĕrului, nu numai că o susținŭ dér mĕ mai aflu îndemnatŭ încă odată a declara, că décă acea stare tristă până acuma nu s'a pututŭ preface în mai spre bine, suntŭ aceia de vină, carĭ mână caii în fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.

Cațĭ ingineri, câțĭ architecțĭ, câțĭ speculanțĭ, câțĭ farmaciștĭ, câțĭ fabricanțĭ și alțĭ bărbațĭ îndependențĭ și nevĕnătorĭ după grația lui Ludri Bașa ațĭ crescutŭ până acuma? Nicĭ unulŭ! apoi cu ómenĭ, carĭ vênează du ă câte unŭ osŭ de rosŭ vĕ rogŭ sĕ nu facețĭ păradă, căcĭ aceia trăescŭ din mână în gură, ér jidovimea vĕ isgonesce pe tóte terenele.

Că vreo câțĭva Domnĭ profesori sĕu, după cum vĕ place D-vósră a-i numi, „dascălĭ« se bucură de óre care avere, cu aceea sumanulŭ și opinca descendențilorŭ vechilorŭ și bravilorŭ grănițeri nu se va cârpi niciodată.

Clicuța vĭ-o lasŭ D-vóstră ér io remânŭ singurŭ ca și până aci.

Preotulŭ emeritatŭ din Burbuleni Cibleșului.

Dela Gange la Danubiu.

D. *Cobol,* căpitanulŭ vaporului „*Argo*“, cu care d-nii Moceanu și Velescu au călĕtoritŭ anulŭ trecutŭ dela Colombo (Ceylon) la Calcuta, sosindŭ dilele trecute la Galațĭ, a adresatŭ numițilorŭ d-nĭ o scrisóre poetică, în care își esprimă impresiunile ce a simțitŭ călcândŭ pe pămîntulŭ românescŭ. „Rĕsboiulŭ“ extrage din acéstă scrisóre următórele frumóse pasage:

„Iată-mĕ pentru prima óră sub frumosulŭ cerŭ alŭ Românici, iată-mĕ pe pămêntulŭ eroilorŭ, entusiasmului și emoțiunilorŭ continue. Progresulŭ, libertatea și gloria stringŭ acestŭ poporŭ simpaticŭ pentru fraternitate, și 'lŭ îndémnă a combate pentru principiulŭ sfântŭ alŭ naționalității.

„Vorbescŭ după impresiunea unei inimĭ calde încă, unei inimĭ, care a trăitŭ în locurĭ sĕlbatice tropice și care are trebuință de expansiune.

„Stimațĭ și simpaticĭ amicĭ, astădĭ mi se dă oca-

FOILETONU.

Poesii poporale

de pe Visa, culese de *D. D.*

Fóiă verde licionŭ
E betégŭ badiu Ionŭ
Și eu nu sciu cum așŭ face
Sĕ mĕ ducŭ sĕ-lŭ vĕdŭ cum zace,
D'am făcutŭ cum am pututŭ
Și m'am dusŭ și l'am vĕdutŭ
 Și din graiu așa grăiamŭ:
„Morĭ bădiță orĭ te scolă,
Orĭ mai dă-mĭ și mie bólă,
Sĕ nu dicĭ mâne poimâne
C'ai bolitŭ și pentru mine“
 »Io atuncia m'oiu scula,
 Când tu mie mi-i aduce:
Apă rece din Dunăre
Sloi de ghiață din țĕrmure
Douĕ mure
Din pădure“
 Io din graiu ca i-am grăitŭ:
Apa rece s'a 'ncăldițŭ
Sloi de ghiață s'a topitŭ,
Douĕ mure nu mai suntŭ.“
— Vai mândra mea mare eștĭ
Și câtŭ de puținĭ pricepĭ:
›Apă rece-i gura ta
Sĕ-mĭ mai stĕmpĕrŭ inima,
Sloi de ghéță 'sŭ buzele
Sĕ-mĭ stĕmpĕrŭ junghiurile,
Douĕ mure-'sŭ ochii tĕi,
Sĕ mĕ mai iubescŭ cu ei“

***

Câte păsĕrele 'n lume
Tóte cină și se alină
Numa una n'are somnŭ
Și sbóră din pomŭ în pomŭ
Și strigă: bade Ionŭ,
Și sbóră din créngă 'n crengă
Si strigă: Ione dragă.

***

Pentru tine, bade dragŭ,
Multe rabdŭ și multe tragŭ,
Dér în sémă nu le bagŭ,
Că de le-așŭ băga în sémă
Le-așŭ strînge și-așŭ face zémă,
Gătită cu bunŭ grosciorŭ
De care ómenii morŭ.

***

Fă mĕ Dómne, ce mi-i face,
Fă-mĕ pasĕre domnéscă
Sĕ sborŭ la badiu 'n ferestră;
Sĕ batŭ cu aripile
Sĕ-i deschidŭ ferestrile
Sĕ-i povestescŭ jalbele,
Cum îmĭ petrecŭ dilele
Douĕ bune, dece rele,
Așa trecŭ dilele mele.

Fóiă verde și-o stufósă
A plecatŭ badea la cósă
Sĕ cosescă fênŭ și rouă,
Rupăi s'ar cósa 'n douĕ
Sĕ-și cumpere alta nouă,
La țiganĭ s'o oțelescă,
Și țiganĭ sĕ nu găsescă.

***

Ajungĕ-te, badio, ajungă
Dorulŭ ce pe min' m'alungă,
Ajungă-te dorulŭ meu
Călare pe murgulŭ tĕu,
Murgulŭ sĕ se opintéscă
Și pe tin' sĕ te trântéscă,
Mâna stângă
Sĕ ți-o frângă,
Cea dréptă
Sĕ ți-o scrintéscă,
Sĕ-țĭ rĕmână badio sécă.
Și-țĭ dorescŭ o boeriă,
Ca a ta sĕ nu mai fiă:
Patru boi ca peunii
Sĕ ți i mâncĭ cu doftorii,
Șése sute banĭ în pungă
La doftorĭ sĕ nu-țĭ ajungă,
Când ți-o fi badio mai bine
Șépte doftorĭ lângă tine,
Patru sĕ te doftorescă
Și trei sĕ te lecuiască,
Când ți-o fi badio mai jéle
Sĕ umbli prin ușĭ a cere,
Sĕ vii și la ușa mea
Că bucurosŭ te-oiu vedea
C'o mănuță de grăunțe
Sĕ scii că ți-am fostŭ drăguță,
Grăunțe cu cărbunașĭ
Sĕ scii că ne-amŭ avutŭ dragĭ.

***

N'așŭ da-unŭ omŭ care mi-i dragŭ
Pe celŭ hidŭ cu multŭ iosagŭ;
N'așŭ da-unŭ omŭ pe-a mea plăcere
Pe celŭ hidŭ cu mult'avere
Că iosagulŭ iute trece.
Cu frumosulŭ mĭ-oiŭ petrece;
Și iosagu-i trecĕtorŭ,
Dér frumosu'i stătătorŭ

***

Bădișorŭ depărtișorŭ,
Nu-mĭ trămite-atâta dorŭ
Și pe lună și pe norŭ,
Si pe gura tuturorŭ;
Ci-mĭ trimite pe una,
Pe una, bade, pe-a ta
Dóră m'oiu mai stĕmpĕra.

***

Binele meu din fetie
Nu-i popă sĕ-lŭ pótă scrie,
Binele din nevestie
Șĭ-unŭ porcarŭ mi lŭ póte scrie,
Cu muchea toporului
Pe vîrfulŭ cuptorului.

siunea, găsindu-mĕ la mică distanţă de d-v., ca sĕ-mĭ deschidŭ inima scriindu-vĕ.

„Imĭ voiu aduce aminte pururea de frumósele ḑile ce am petrecutŭ în societatea d-v. (Iulie 24, Augustŭ 7, 1886) ca şi cum ar fi astăḑĭ, gândindu-mĕ la iubirea cu care am petrecutŭ cu doi gentlemanĭ românĭ.

„Iată-mĕ dér pentru prima óră la Gangele Danubianŭ. Ce diferenţă între elŭ şi Gangele propriu ḑisŭ! Aci totulŭ surîde, viéţa e veselă, surîḑĕtóre, în contraḑicere cu aceie locurĭ sĕlbatice.

„Aci se deschide ochiului o altă privelişte, o altă privire poetică. Cântecululŭ armoniosŭ alŭ păsĕrilorŭ des fată inima. Aci verdeţa arborilorŭ fructiferĭ; acolo vegetaţiunea monotonă a bumbacului, orezului, Banana şi celorlalte fructe fără odóre, fără gustŭ.

„Vivat der Gangele Danubian! gloriă şi pace fraţilorŭ Românĭ! étă strigătulŭ meu.«

Unu cuventŭ*)

cătră următorii foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulu I şi alŭ II lea românescŭ dela Năsĕudŭ şi Orlatŭ.

Nosce te ipsum!!!

„Cunósce-te pe tine însuţĭ!“ Suntŭ acum doi anĭ de când eu făcêndu-mĭ de cinosură acéstă maximă filosofică, ca unŭ fiu din fosta graniţă militară, am cercetatŭ ḑiua noptea, că cine au fostŭ grăniţerii. Mai ântêiu am aflatŭ puţina istoriă latinéscă scrisă atuncĭ când despre Românĭ numai cu mare greutate sè pute scrie şi ceva bunŭ. Pe lângă acésta mai scrise cu unele adause d-lŭ G. Bariţŭ, der şi acestei istorii îi lipsescŭ încă multe, er prin 1882 eşi la lumină o istoriă în limba germană de Freuenfest. De una însĕ nu mĕ mirŭ că până acuma — după câtŭ sciu eu — nu a apucatŭ încă nimenĭ pena ca sĕ mai noteze ceva afară de unele publicaţiunĭ făcute în „Transilvania.“

Nu vreu sĕ mĕ estindŭ prea largŭ arĕtândŭ ce ne mai lipsesce. căcĭ sunt convinsŭ cumcă fiecare póte cuprinde cu mintea ce va sĕ ḑică a cunósce istoria patriei sale. De doi anĭ adunŭ în continuu date şi documente istorice pentru istoria regimentalui alŭ doilea de graniţă dela Năsĕudŭ. In aceste cercetărĭ adeseorĭ am aflatŭ şi alte date şi documente referitóre la ţinutulŭ şi regimentulŭ I grăniţerescŭ Ne fiindu-mĭ scopulŭ de a descrie istoria regimentulŭ I am trecutŭ peste dênsele mai departe.

Vinŭ acum pe acésta cale şi întrebŭ, că aflase va vr'unŭ următorŭ din acelŭ regimentŭ, căruia sĕ-i inspire tăria faptele străbunilorŭ, sĕ apuce pena şi când îi concedŭ împrejurările sĕ cerceteze la olaltă cu mine istoria trecutului nostru, ca aşa împrumutatŭ sĕ ne împărtăşimŭ unulŭ altuia şi de aicĭ înainte sĕ sciu ca se notezŭ şi datele referitóre la regimentulŭ I. sĕ i-le împărtăşescu şi viceversa. Asemenea rogŭ pe cei din fostulŭ regim. II-lea a cerceta încâtŭ se póte prin comunele lorŭ şi a'mĭ împărtăşi date autentice. Nu stă istoria numai în enararea luptelorŭ sângerose şi enumerarea jertfelorŭ căḑute pe câmpulŭ gloriei, ci şi în cercetarea acelui dreptŭ, ce ii compete cuiva pentru jertfele aduse. Atâta sânge vĕrsatŭ, atâtea ḑecĭ de mii de victime sacrificate pe altariulŭ statului, er alăturea miile de vĕduve rĕmase cu orfanii lorŭ la mila trecĕtorilorŭ — mai adauge apoi, aceea ce istoria până acuma retace der vorbescŭ unele cronice contimpurane (1762—18?0) cumcă *numai regimentele românescĭ au scăpatŭ ţéra de invasiunea Turcilorŭ* înfruntândŭ inimiculŭ cu braţele sale pe când celelalte clase vĕḑend strimtorea în care se află ţera refusară a apuca arma până când nu vorŭ câştiga drepturĭ şi privilegiurĭ peste privilegiurĭ — chiar şi numai acestea potŭ forma totŭ atâtea titlurĭ de dreptŭ la acestŭ pămentŭ, ca sĕ trăimŭ pe elŭ liberĭ ca naţiune egalŭ îndreptăţită şi décă am fi descalecatŭ aicĭ nimai în anulŭ 1700.

Sĕ cercetămŭ decĭ faptele străbunilorŭ noştri în genere precumŭ şi în specie biografiile bărbaţilorŭ meritaţĭ şi portretele lorŭ sĕ le compunemŭ într'o cunună şi sĕ le lăsămŭ urmaşilorŭ noştri.

In anulŭ 1832 unŭ consiliarŭ ḑisese în şedinţa guvernului din Cluşŭ: „Valachis ne liceat discere historiam, quoniam ea este oculus mundi“ (Valachilorŭ sĕ nu le fiă ertatŭ a învĕţa istoria, deorece istoria e ochiulŭ lumei), der noi cu atâtŭ mai vertosŭ sĕ o învĕţămŭ, pentru că după cum ḑice A. Papiu Ilarianŭ (în prefaţa la Tesaurŭ de monuminte istorice): »O naţiune, care nu-şĭ cunósce istoria, se aséměnă fiinţelorŭ lipsite de memoria celorŭ trecute; ea nu cunósce legătura logică şi necesară între trecutulŭ, presintele şi viitoriulŭ sĕu; ea nu se cunósce pe sine însăşĭ, nu scie de unde şi cum resultă starea de faţă în care se află nicĭ şĭ o póte îndrepta; nu-şĭ póte îndivina cea viitorie, nicĭ a o prepara; ci órbecă fără îndreptarĭ şi rătăcesce în tóte părţile, până ce în urmă cade în cursa inimicului.«

Decĭ cine vrea sĕ mĕ ajute, orĭ din cei dela fostulŭ regimentŭ I. de graniţă, sĕ conlucre dimpreună cu mine fiă aşa de bunŭ a se adresa la *I. Popŭ Reteganulŭ* învĕţătorŭ în O-Rodna, Transilvania (Besztercze Naszod megye), carele mi le va împărtăşi.

Unŭ fiu din fostulŭ alŭ II-lea regimentŭ de graniţă.

Convocare.

Fiecare alegĕtorŭ de deputatŭ dietalŭ aparţinĕtorŭ partidei naţionale române este invitatŭ a lua parte la conferinţa generală electorală, care se va ţiné în Orĕştiă la 11 Iunie a. c. la 3 óre după améḑĭ în localitatea scólei gr. or. din Orĕştiă.

Obiecte:

Raportulŭ delegatului *Dr. Ioanŭ Mihu*, despre conclusele conferinţei tuturorŭ Românilorŭ şi deliberarea asupra eventualelorŭ propunerĭ referitóre la actulŭ de alegere.

Clubulŭ electoralŭ.

Lista de subscripţiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelŭ nenorocite prin incendiu şi inundare.

Au mai incursŭ:

Prin părintele B. Baiulescu, colectă făcută în biserică	13 fl.
Prin d. protop. Vasiliu Hossu din Têrgulŭ-Murĕşului, colectă făcută în biserică în ḑiua de Rosalii	6 fl.
Dela d-lŭ Davidŭ Almăşanŭ. . .	1 fl.
„ „ Ludovicŭ Romanŭ . .	1 fl.
„ „ Andreiu Lupanŭ . . .	1 fl.
„ „ Sterie Stinghe . . .	1 fl.
„ „ G. Navrea jun. . . .	1 fl.
„ „ V. Domşa, Săcele . .	1 fl.
„ „ N. Fluşturanŭ . . .	1 fl.
Suma	26 fl.

Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 114 alŭ „Gaz. Trans.“. 900 francĭ şi 201 fl. 43 cr.

(Va urma). Totalŭ 900 francĭ, 227 fl. 43 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

Mulţămită publică.

Poporulŭ din Nuşfalĕu — comitatulŭ S.-Dobéca — e sĕrmanŭ, biserica lui e sĕrmană. Pe séma acestei bisericĭ sĕrmane a donatŭ badea Simionŭ Circa, douĕ icóne în oleu pe pânză, procurate din Pesta cu preţulŭ de doisprezece fl. v. a. Una din aceste frumóse icóne represintă pe prea curata Vergură Maria ţinêndŭ pe Mântuitorulŭ ca copilŭ în braţe, cealaltă pe Isusŭ Christosŭ rĕsticnitŭ.

Multu póte face o inimă piă! Dumneḑeu sĕ-i rĕsplătescă binefăcĕtorului fapta lui cea creştinéscă. Curatorimea şi credincioşii acestei bisericĭ i aducŭ mulţămirile lorŭ cele mai fierbinţĭ pe acéstă cale.

Nuşfalĕu, 26 Maiu 1887.

Curatorimea bisericéscă.

Sciri ultime.

Londra, 6 Iunie. — Ḑiarulu „Freemans“ pretinde că guvernulŭ, ne mai avêndŭ încredere în legea ce a propusŭ pentru Irlanda, caută se negoţieze cu partidulŭ irlandezŭ.

Dublinŭ, 7 Iunie. — Nouĕ isgonirĭ de arendaşĭ vorŭ avea locŭ astăḑĭ. Se crede că arendaşii isgoniţĭ vorŭ opune o resistenţă desperată.

Viena, 7 Iuniu. — In cercurile diplomatice se vorbesce de o învoire, care ar fi în ajunulŭ de a se încheia între Rusia, Germania şi Austria cu privire la Bulgaria, şi la care Anglia ar consimţi. Până acum însĕ nimicŭ nu s'a terminatŭ, dér se asigură că marĭ concesiunĭ au fostŭ făcute Rusiei.

DIVERSE.

Rosmarinulŭ, ca fenomenu vegetalŭ. — D-lŭ Fulbert Dumonteil publică în »La France“ o curiósă observaţiă, la care rosmarinulŭ a datŭ naşcere în nisce împregiurărĭ fórte mişcătóre: „Cu privire la comitesa Lowinka din Mirocz, ne reamintimŭ o istorie ciudată, constatată de mai multe societăţĭ savante şi atestată în acelaşŭ timpŭ de autorităţile respective“. Este vorba de unŭ fenomenŭ vegetalŭ din cele mai estraordinare. Contesa Lowinka avea o fată frumósă pe care o adora şi care murì la vêrsta de cincĭsprezece anĭ. Acéstă mumă desolată nu voì sĕ încredinţeze nimĕnui grija de a îndeplini faţă cu copila ei ultimele datorii; după ce închise ochii mórtei şi 'i peptenă frumosu-i pĕrŭ blondŭ, o îmbrăcă cu o rochie albă; apoi încunună capulŭ copilei ei cu o corónă de rosmarinŭ, acéstă plantă a mormintelorŭ. Tênĕra defunctă fu apoi transportată în cripta familiei. Puţinŭ după aceea, contesa Lowinka fu silită sĕ facă o lungă călĕtoriă şi lipsì trei anĭ, gândindu se mereu la iubita ei copilă şi nevoindŭ sĕ fie consolată. Abia se reîntórse la Mirocz şi ea voì sĕ védă resturile copilei ei şi ordonă sĕ i se deschidă mormêntulŭ. Nu se găsiră decâtŭ oseminte. Remăşiţele mortuare fură absorbite de unŭ mare trunchiu de rosmarinŭ, care umplea cosciugulŭ. Crăcile, carĭ formaseră coróna tinerei defuncte, se întinseseră, împrăşciând rădĕcinĭ pline de vigóre, vegetândŭ giurŭ împregiurŭ, asimilându-se cu cadavrulŭ, luându i carnea de pe dênsulŭ unulŭ între dênsele, înviândŭ aşa ḑicêndŭ pe frumósa copilă într'unŭ mănunchiu de foi delicate şi florĭ melancolice. Omenii naivĭ creḑură într'o minune, dér sciinţa constată unŭ fenomenŭ vegetalŭ pe atâtŭ de curiosŭ pe câtŭ şi de mişcătorŭ, pe carĭ împreună cu multe alte fenomene le înregistréză analele botanice. Transportatŭ în partea cea mai singuratică a gradinelorŭ contesei, acestŭ rosmarinŭ din mormêntŭ devenì obiectulŭ unui adevĕratŭ cultŭ pentru muma care, lângă acestŭ arbustŭ iubitŭ, plângea pe copila ei cu mai puţină amărăciune.

Acéstă plantă, în adevĕrŭ, nutrită de lacrĕmile şi iubirea ei, i represintă pe tênĕra mórtă în turburătórea şi mişcătorea-i metempsychosă, şi în florile albastre ale rosmarinului ea credea că vede dulcii ochĭ ai fiicei sale. In momentulŭ din urmă alŭ contesei, ea esprimă dorinţa de a i-se pune în cosciugŭ o ramură din acéstă plantă, ca şi cum ar fi voitŭ sĕ ducă în mormêntŭ o parte chiar din copila pe care o perduse. In sudulŭ ca şi în nordulŭ Italiei, flórea mirositóre şi melancolică a rosmarinului este o adevĕrată flóre funerariă. In Corsica şi Sardinia capetele morţilorŭ, espuşĭ la vederea rudelorŭ şi a amicilorŭ, erau aşeḑate pe rosmarinŭ. In unele părţĭ din Ispania şi Italia, aceia carĭ urmau unŭ cortegiu funebru, ţineau în mână ramurĭ de rosmarinŭ cu carĭ acoperiau pe morţĭ şi cosciugurile. Acéstă frumosă plantă cu unŭ parfumŭ dulce nu este unŭ monopolŭ esclusivŭ alŭ morţilorŭ. Din ea se estrage mierea gustósă de Narbone şi de Mahon. Albinelorŭ le place forte multŭ acéstă plantă, care este multŭ apreţiată în medicină, în parfumeriă şi în bucătării. Din acéstă plantă se scóte o licóre forte cunoscută sub numele de „Apa reginei Ungariei“ şi din florile ei se estrage unŭ oleu esenţialŭ, fórte apreciatŭ de farmacişti şi parfumorĭ. In fine rosmarinulŭ se întrebuinţéză şi pentru a te da gustŭ unorŭ bucate şi sosurĭ.

„F-a.“

Celu mai mare statŭ. — Se scie, că regina Angliei işĭ serbéză în ḑilele acestea jubileulŭ domniei sale de 50 de anĭ. De aceea nu e fără interesŭ sĕ vedemŭ câţĭ locuitorĭ a avutŭ şi are astăḑĭ Marea Britaniă cu tóte coloniile sale. La începutulŭ Domnirei reginei Victoria poporaţiunea tuturorŭ coloniilorŭ englese era de 4 milióne suflete; astăḑĭ ea este de peste 15 milióne. Afară d'asta imperiulŭ indianŭ împreună cu Birmania, are o întindere de 1 660,000 mile pătrate englese cu 259 milióne locuitorĭ între carĭ numai 200,000 Europenĭ. Adăogendŭ şi ţara mumă, Statulŭ britanicŭ are o întindere de 9,290,000 mile pătrate cu 414 milióne locuitorĭ. Nicĭ unŭ altŭ Stat din istoria lumii n'a avutŭ acésta întindere şi acestŭ numĕrŭ de locuitorĭ, nicĭ China, nicĭ Rusia.

Baletulu în Japonia. — Corespondentulŭ ḑiarului „Times« scrie urmatorele: Danţulŭ este gravŭ şi nobilŭ; elŭ este mai multŭ o urmare de mişcărĭ graţióse şi de evoluţiunĭ plăcute şi cu totulŭ dibace decâtŭ o pantomimă, ca baletele nóstre. In totŭ casulŭ baletulŭ în Japonia presintă ochilorŭ cea mai frumósă privelisce. Dănţuitórele, tóte tinere, frumose şi nu desbrăcate ca la noi, ci îmbrăcate cu nisce costume încântătóre, intră în douĕ rêndurĭ pe douĕ uşĭ, carĭ se află de amêndouĕ părţile lojei imperiale, pentru a se duce în fundulŭ scenei. In mersulŭ lorŭ facŭ nisce mişcărĭ aprópe insensibile, şi combinate astfelŭ ca sĕ arete tótă eleganţa atitudinelorŭ lorŭ. Nu este vorba de a juca o piesă fără vorbe séu d'a esprima cutare seu cutare sentimentŭ generalŭ alŭ omenirei, ci d'a satisface privirea printr'unŭ felŭ de poemă a graţiei şi a mlădirei femeescĭ. Aceste dănţuitóre seu *maiko*, n'au nicĭ odată mai multŭ de 16 séu 18 anĭ şi suntŭ în specialŭ cele mai frumose şi formele cele mai perfecte. Nu este una care în care sĕ nu se încarneze tipulŭ japonezŭ celŭ mai dulce şi mai seducătorŭ alŭ fetelorŭ la acéstă virstă. Ele suntŭ îmbrăcate în rochii de crepŭ de colorile cele mai variate, cu *kimono*, seu o carigătóre lată de mătase, printre pĕrulŭ lorŭ celŭ negru suntŭ sĕmĕnate florĭ naturale; în mânile lorŭ cele micĭ ţinŭ câte unŭ evantaliu, care jócă rolulŭ de căpeteniă în evoluţiunile lorŭ; abia li se vedŭ piciórele lorŭ cele micĭ ca de păpuşă sub vestmintele lorŭ cele frumóse carĭ forméză pe corpŭ nisce plaiurĭ sculpturale. Ele înainteză din amêndouĕ părţile pentru a se întâlni pe scenă, a se amesteca, a se separa şi a face suite de evoluţiunĭ pe unŭ ritmŭ încetŭ şi dulce. Danţulŭ lorŭ, în totdeuna decentŭ, presintă privelisccea cea mai frumósă a unorŭ unde într'una în mişcare éră nu nisce sforţărĭ individuale şi penibile. Elŭ are de obiectŭ d'a pune în evidenţă graţia, eleganţa, armonia liniilorŭ ş'a colorilorŭ, frumseţea stofelorŭ, precisiunea mişcărilorŭ, precum asemenea şi cele mai nobile tradiţiunĭ ale etichetei femeescĭ.

Necrologu. — D. Alesandru Serafinŭ, senatorŭ magistratualŭ în Haţegŭ, împreună cu soţia sa Fira în 26 Maiu a. c. au avutŭ a îndura o grea lovitură prin perderea drăgălaşului lorŭ fiu *Pompeiu Carolŭ*, în etate de 7 anĭ. Inmormêntarea s'a sĕvêrşitŭ în 28 n. l. t. fiindŭ presentŭ unŭ publicŭ numerosŭ fără deosebire de naţionalitate. Serviciulŭ divinŭ l'a îndeplinitŭ d. Protopresbiterŭ Ionŭ Raţŭ şi parochulŭ d. George Ciuciu. Ilŭ plângŭ, pre lângă mamă, tată, unchĭ, mătuşe, învĕţătorŭ, conscolarĭ şi fratele cu surorile: Dominicŭ, Aurora, Hortensia şi Amelia.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

---

*) Celelalte foi încă suntŭ rugate ca baremĭ în estrasŭ sĕ publice acestŭ cuvêntŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	103 10
Rentă de hârtiă 5%	88.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 26
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 25
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hărtiă austriacă	81 85
Renta de arg. austr.	83.—
Renta de aurŭ austr.	112,95
Losurile din 1860	137.25
Acţiunile băncei austro-ungare	886 —
Act. băncei de creditŭ ung.	291.—
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.35
Londra 10 Livres sterlinge	128 02

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 22 Maiu st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	91 1/2	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	87—	87 1/4
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	106—	106 1/2
» „ „ (5%)	90 1/2	91—
» » urban (7%)	103 1/2	104—
» » „ (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87—	87 1/2
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.25	14.75
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovu

din 7 Iuniu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.69	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	10 00	»	10 06
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.1/4
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 1971/1887.

PUBLICAŢIUNE

referitóre la darea de puşcă şi de vênatŭ.

De vreme ce conformŭ §-lui 11 alŭ art. de lege XXIII din 1883 referitorŭ la dajdia de puşcă şi aceea de vênatŭ, anulŭ de dare se începe cu 1 Auguscŭ alŭ fiă-cărui anŭ şi se finesce cu 31 Iulie alŭ proximului anŭ, se provócă fiă-care posesorŭ de puşcă de vênatŭ de a-şi procura dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare o cólă pentru fasionarea dărei, aşternêndu o totŭ la acelaşŭ oficiolatŭ **celŭ multŭ pănă în 30 Iunie a. c.**

Acela, care în decursulŭ anului de dare devine în posesiunea unei puscĭ de vênatŭ, e obligatŭ ca sĕ arate acéstа oficiolatului orăşenescŭ de dare în decursŭ de 8 dile aşternêndu-şi totdeodată referitórea cólă de fasionare; totŭ asemenea suntŭ obligaţĭ aceia, carĭ sub titlulŭ unei aducerĭ aminte séu sub titlulŭ unui obiectŭ ereditarŭ familiarŭ etc. pretindŭ eliberarta puscilorŭ de dare, ca sĕ-şĭ procure amintitele blanchete dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare şi sĕ le aşternă totŭ aceluiaşŭ oficiolatŭ celŭ multŭ pănă în 30 Iunie a. c. Acei posesorĭ de puscĭ de vênatŭ, carĭ suntŭ obligaţĭ numai la solvirea dărei de puşcă, au sĕ plătéscă acéstă dare subscrisului oficiolatŭ, pe când din contră, acei posesorĭ de puscĭ, carĭ îşĭ procură şi charte de vênatŭ, suntŭ datorĭ sĕ solveze atâtŭ darea de puşcă câtŭ şi aceea de vênatŭ la oficiolatulŭ regescŭ de dare.

Braşovŭ, în 24 Maiu 1887.

Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4 01	2.32
Feldiora	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Agostonfalva	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 3	—
Sighişora (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10 59 / 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2 06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uiora	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenu de persone
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Rév	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Várad-Velinţe	—	—	Trenu de persone	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11 07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6 33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2 01	—
Várad-Velencze	—	—	—	2 08	
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	2 19	--
Mezö-Telegd	—	7.33	—	2.41	—
Rév	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4 07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedeşdu	—	—	—	6.20	--
Clușiu (	—	10.31	—	6 38	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1 18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.53	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6 01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6 53
Agostonfalva	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9 02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenu de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9 53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4 [illegible]9
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7 55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6 4[illegible]
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ